

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1912. március 21.

64. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház 1 em.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.

Félévre 12 kor. | Egy hóra 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

A fekete sztrájk.

Először csak emlegették a lapok: hogy bányász-sztrájk. Egy héttel utóbb már előlépett a milliók sztrájkjává. Ma már úgy írják róla, mint világsztrájk. Most már észre kell venni és beszélni róla a föld kerekén mindenütt.

Még nálunk is, ahol a politikai forgószekerek homokosdjével van tele a szemünk.

Még nekünk is meg kell látnunk ezt a fekete borulatot, mely földrészünk nyugatán, de társadalmi kulturánk keletén támadt. És ezt a fekete borulást nincs aki megállítsa. Az el fog terülni egész Európa fölött és zokogni fog belőle a köny- és véreső. Az a fekete felhő, mely Anglia felett morajlik, a jövő világharcait hordozza a méhében; gigászi erők villámlanak benne, melyek ha szabadon fognak egymásba ütközni, kivetik sarkaiból a ma társadalmát.

Méretei szerint is világsztrájk a fekete sztrájk. Ez a mammoth a sztrájkok közt, amelyhez fogható még nem látott a világhistoria. Ekkora tömeget meg nem mozgatót egyszerre se Atila, se Xerxes, se Napoleon. S ekkora kárt is alig tett még háboru, mint ez az egyhetes küzdelem, amelyben még eddig egy csepp vér sem omlott. Majdnem koldussá lesz a világ első állama abba, hogy szénbányászai letették a csákányt és a lapátot. Mészün az élet érverése mindenütt, ahol

nem hallik többé az égő kő dala. Egy millió munkás nem dolgozik, mert nem akar dolgozni, a másik millió nem dolgozhat, mert nincs mivel dolgozni. A világ első iparállamában megbénult az ipar, mert a bányászok, a munka és az erő kétségbeesettjei megtagadták a gépkolosszusoktól a megkövesült napfényt: a szemet.

Hogy igazuk van-e, vagy nincs igazuk, arra igennel is lehet felelni, meg nemmel is. A kiknek van félteni valójuk az éfajta forradalomtól, azok gyűlölettel beszélnek róluk, akik csak nyerhetnek velük, azok esküsznek rájuk, mint új evangéliumra. Sajnos, többen vannak azok, a kiknek nincs mit félteni. Még Angliában is kevés az olyan familia, amelynek házi törvényei megszabják, hogy minden új örökös hány font ezüsttel kénytelen szaporítani a családi kincstárt. Még Angliában is kevés a Haughton-kastély, ahol már a lépcsőház karfalát is a letinomabb ezüstből kovácsolták, mert az ezüst holmikát már nem tudták hova tenni, pedig a statutumot be kell tartani. Vagy a Marborough kastély, ahol nemcsak a tálak és tányérok készülték szinaranyból, hanem a fogások is.

Ellenben Angliában is több a kunyhó, amelyiknek az a családi törvénye, hogy az asztal fölött zsinog lóg le a gerendáról, arra egy füstölt hal van akasztva és ahhoz dörgölik

hozza a hajában főtt krumplit, hogy jobb ízű legyen.

S amig ilyenek többen lesznek, mint amolyanok, addig az a felhő mindig a fejünk felett terpeszkedik s azt a felhőt se viharágyuk, se igazi ágyuk el nem verik onnan.

A Pancera—Fésüs pör tárgyalása.

— Második nap. —

Fokozott érdeklődés mellett kezdődött meg a Pancera—Fésüs pör főtárgyalásának második napja. A hallgatóság részére fentartott padok a legelőkelőbb közönséggel teltek meg. Különösen sok hölgy érdeklődött a tárgyalás iránt, amely izgalomban ma ugyancsak bővelkedett.

A mai tárgyaláson kiderült, ami a beavatottak előtt különben is köztudomású volt, hogy itt nem annyira Pancera esetleges hivatalbeli hanyagságairól, hanem egy egész rendszerről, a fiumei kir. törvényszéken elhatalmaskodott Augias istállóról van szó.

Részletes tudósításunk itt következik:

Ternyt megidézik.

Az elnök bejelenti, hogy tegnap egy táviratot kapott, amelyben Terny Agoston triestti nagykereskedő bejelenti, hogy betegsége miatt nem lehet jelen a tárgyaláson, de előbbi vallomását megerősíti.

egy fogalmazványt s bosszankodva válik hivatalától. Általában nem ismer semmi gyűlöletesebbet a világon a szabályoknál, melyek viszatartják ugyan az embereket sok izléstelen ségtől, de egyuttal megblöi a természetes érzésnek. A társadalomban uralkodó bajok főokát — mint Rousseu — ő is csak a túlzott törvényszerűségben látja. A megrögzött kasztrrendszer miatt távolítják el szegényszemre egy előkelő körből; a hiányos számitás, a szükkeblúség miatt nem lehet övé az a leány, kinek egyedül csakis az ő birtokába kellene jutni — a sziv jogán.

De ez örök igazságokat is csak Goethe művészete óvta meg az idők mindent lejárató s ép az örökérvényűt könnyen közhellyé alá-süllyesztő hatalma ellen. Egy Goethenek századokat túlélő, s az általános embert átértő lelke kellett ahhoz, hogy ez igazságokat olyan alakba öntse, mely frissen hat, meggyőz, megóv ma is, mint 138 évvel ezelőtt. Igaz, hogy öngyilkosok pisztolylövései nem fognak ma eldördülni Werther olvasása nyomán. De ebből legfeljebb csak az következik, hogy elvesztette már hatását az, miben Goethe a kor beteges divatjának hódolt. Amiben azonban kora fölé helyezkedett, abban sikerült neki minden idők izlését eltalálni. Művének külsőségeivel az örök szépnak, tartalmával az örök emberinek mértékét megütötte. S innen van az, hogy modern korunk is a wertheri passzivitástól ugyancsak messze eső gondolkodásmódjával, a támadó és nem az egyénbe visszaéző forradalmakért való lelkesedésével is tudja méltányolni Werther s érti, miért mondta Brandes Wertherről, hogy egy új korszak szelleme.

Dr. Urbanek Sándor.

„A Tengerpart“ tárcája.

Werther.

Már régen lecsendesedett a vihar, mit Goethe Werther-je Európaszerte felidézett, régen elsöpörte az idők rohanó árja az erkölcsi depressziót, mi e csodás hatású mű nyomán a kedélyekre nehezedett; Rousseau túlzott rajongását régen felváltotta a természetkövetés józanabb formája s Werther még mindég nem a múlté, még mindig nem vált történelmi érdekessé, hanem dacol az idő romboló erejével, a változó idők emere kritikáival, küzd a létjogért, sőt követeli azt azon az egyszerű címen, hogy sok-sok év után is meg tudja magát még értetni az emberekkel, tud beszélni a korral, tud az emberek szívébe markolni, szóval — minden avultsága mellett is — tud még bizonyos tekintetben modern lenni.

S milyen tulajdonságainál fogva tudta ez az 1774-ben megjelent regény mindmáig megőrizni érdekességét? Cselekményénél fogva nem. Hiszen már Goethe idejében is sok gúnyolója akadt a tulérzékeny Werthernek, aki jámbor megadással türi a rajta esett gyaláztat s a világ igazságtalan rendje felett érzett keserűségében végre arra az elhatározásra jut, hogy önmagát kiirtja a megutált világból. A mai korban, mely ugyancsak nem a türelmes megadásnak, a passiv emésztdésnek jegyében áll, még nagyobb anomália a tétovázó, erélytelen Werther. A darab hatásának magyarázatát tehát csakis a cselekményen kívül kell keresnünk. Az alapeszme, a mű mélységesen igaz indokolása, a természet csodásan művészi

rajza s a társadalmi viszonyok örökkön igaz kritikája az, mi ma is hat, ma is a világtudalom elsőrendű remekei közt biztosít helyet Werthernek, e tulajdonságainál fogva érdemi meg ma is, hogy elolvassuk.

A mű egy örökérvényű, de Goethe korában különösen divatos eszmén épült fel, mely Schiller „Die Räuber“ című ifjúkori művének is alap gondolata, hogy a szépnek, igaznak pusztulás a sora a világon. Werther az ő tulnemes szíve viszi bele a romlásba; igazságszeretete nagyobb, mint a mekkora képessé tehet valakit a földi viszonyokkal való megalakulásra.

Szerencsétlensége — mint egy kritikusk mondja — abban áll, hogy szívének végtelensége nem tud beleilleszkedni a társadalmi élet korlátai közé. Ez az eszme érthetővé fogja tenni Werther tragikumát mindenkorra, mert ha nem is oly mértékben, mint a rousseau-i beteges rajongás korában, mindenkor él és hat a szívekben a Werther egész lényét átható azon keserű érzés, hogy az igazság, természetesség csak a viszonyokhoz alkalmazottan, csak, mint az opportunizmus kegyén tengődő fogalmak élnek azon a világon.

Az örök igazság erejével hatnak azok a részletek is, melyekben a kicsinyes pedantériát, a társadalom visszas emberit életét s általában a genie nyomoruságos sorsát vázolja Goethe. A félelmes, ki lelkeinek egy részéről lemond valamely nyomoruságos hivatalért, undorral fölöttötte el Goethét, ki csak későbbben — Targuato Oessoban tudta valamelyes összhangban egyesíteni a hivatalnokaságot — a költői géniusszal. Werther, a hivatalnok nem tudja megérteni, hogyan lehet kis statisztikai hibáért visszavetni

Dr. Nagy Dezső védő bejelenti, hogy Terny Ágostonnal tegnap este 9 órakor telefonon beszéltek s Terny kijelentette, hogy abban az esetben, ha a törvényszék őt táviratilag megidézi, holnap meg fog jelenni a tárgyaláson.

Az elnök a távirati idézést elrendeli. Pancera István előadja, hogy Abbaziában a múlt év nyarán megalakult a Cercle des Etrangers s ekkor dr. Brájer Lajos, a Cercle főtitkára azzal a kéréssel jött hozzá, nincs-e kifogása az ellen, hogy Terny Ágoston belépjen a Cercle tagjai közé. Ő ez ellen nem tett kifogást. Terny megjelent a kaszinóban és ott Grünhut Richárd fiúmei hajótulajdonos előtt kijelentette, hogy a legteljesebb mértékben meggyőződött Pancera táblabíró korrektségéről s nagyon szeretné, ha vele kibékülhetne. Eppen ezért kéri Grünhut Richárdnak Budapestről, a Continental-szállóból való beidézését táviratilag.

Az elnök helyt ad az előterjesztésnek és Grünhut távirati megidézését elrendeli.

Az első tanu.

Keömléy Pál vizsgálóbíró hallgatták ki ezután. Arról nincs tudomása, hogy Pancera későn járt be a hivatalba, mert ő a második emeleten tartózkodik. Arról sincs tudomása, hogy Pancera engedély nélkül a külföldön járt volna. Az igaz, hogy többször távol volt, de akkor mindig engedélye volt.

— Volt-e bíró ur az egyes bíróságnál?
— Igen, még 1886-ban, mint jegyző. Akkor még olyan kevesen voltunk, hogy én bírói funkciókat végeztem.

— Van-e tudomása arról, hogy Pancera bíró ur most is jegyzőjével végezteti el a tárgyalást?
— Nem tudom. Nem járok le a hivatalába.

— Hát arról hallott-e, hogy nyilvánosan játszik Pancera bíró ur hazardjátékot, még pedig inkorrektül?
— Nem tudom. Nem járok kávéházba.

— Hallott-e a Nákó féle kártyázásról?
— Beszéltek róla a városban, de ez csak pletykázás volt.

Amiről beszéltek.

Nachtigall Ciril kir. törvényszéki bíró egyizben már két évig volt az egyesbíróságnál bíró, Pancera akkor még nem volt a pretura vezetője.

— Van-e arról tudomása, hogy Pancera bíró ur hanyagui jár be a hivatalba?
— Közvetlen tudomásom nincs, hallottam róla, de már nem tudom kitől. Biztos tudomásom arról nincs, hogy Pancera bíró ur külföldre járt engedély nélkül.

— Ön azt vallotta, hogy többször találta Pancera urat délután a hivatalában?
— Igen, találkoztam vele. Jókat jegyző urtól azt is hallottam, hogy este 8 óráig is bent volt.

— Hallott-e Nákó-féle kártyajátékról?
— Igen, hallottam, de nem tudom, hogy egyáltalán van-e ennek a hírnek valami alapja. A hazard játékairól közvetlen tudomást nem szerezhettem, mert én visszavonult életet élek.

Dr. Nagy Dezső védő: A bíró ur jegyző korában teljesen letárgyalta a pöröket, vagy ítéletet nem hozott?
Tanu: Mindent én végeztem. Ítéleteket nem kellett kihirdetni, mert nálunk az ítéleteket írásban kézbesítik.

Tanut nem esketik meg.

A Nákó-féle váltó

Dr. Nagy Dezső bejelenti, hogy Weber Fausztin tanu kihallgatásától eláll. Az elnök mindezek dacára elrendeli Weber Fausztin magánzó kihallgatását, aki olasz nyelven tesz vallomást.

— Tud-e arról hogy a Banca Fiumana-nál Pancerának főyoszámlája lett volna.
— Amennyire emlékszem, nem volt.

Arról hallott-e, hogy Pancera Nákó-féle váltót vagy csekket számítottatott volna le?
— Nem nem hallottam róla semmit.

Női pletyka.

Stoebesandt Viktor kir. törvényszéki bíró elmonjja, hogy az egyes bíróságnál hosszabb időn át dolgozott. Pancera bíró körülbelül uvolc hónapon keresztül közvetlen hivatali főnöke volt.

— Tapasztalta-e, hogy Pancera bíró ur tárgyalási napokon egyáltalán nem jött volna

be, vagy csak későn?

— Én olyan rövid ideig voltam ott, hogy már nem is emlékszem. Tudtommal nem járt be későn, amíg én ott voltam. Csak később hallottam panaszokat ügyvédekől, hogy későn járt be s ilyenkor a tárgyalásokat Brattianich jegyző vezette. Arra határozottan emlékszem, hogy különösen Kőporossy bíró panaszkodott. Arról tud-e, hogy a tárgyalásokat jegyzők vezették?

— Én mindig magam vezettem, Lucich bíró ur szintén.
— Tud-e arról, hogy sértett gyakran engedély nélkül külföldre utazott?
— Azt tudom, hogy külföldre ment, de hogy volt-e engedélye, azt nem tudom, mert közöttünk mindig csak főnöki és alattvalói viszony állott fenn.

— Az elnök bőkezű volt-e a szabadság-idő engedélyezésénél?
— Az utóbbi időben velem szemben nagyon szűkmarku volt.
— A lapok közleményéről hallott-e?
— Egy trieszti lapban olvastam a Nákó féle kártyázásról. Később hallottam, hogy ez nem a kormányzói palotában, hanem Abbaziában történt.

— L'tta-e már Pancera bíró urat nyilvános helyen kártyázni?
— Talán tizenkét év előtt láttam egy kaszinóban kártyázni, de állásával egyenrangú urakkal.

— Önnek mondott valamit a sógornője, a Budapesten lakó báró Ábeléné?
— A sógornőm egyszer azt mondotta, hogy a fia egyszer azzal jött haza a Hermes banktól, hogy ott egy nagyobb összegű Nákó-féle váltót számítottak le s ekkor említette a Pancera nevet is.

— Hogy lehet az, hogy ilyen banktitkokat a tisztviselők csak úgy haza vigyenek?
— Azt nem tudom.

Dr. Désy Géza: Ez lehetetlen.

Elnök: Mondotta ön ezt a váltó ügyet a vádlottnak?
— Nem mondottam. Talán valami női pletyka folytán szivárgott ki. A sógornőm hosszabb ideig itt volt. Talán a barátnőinek mondotta el. Lehet, hogy mondotta Fésűsnének is.

Dr. Fésűs: A bíró ur említett nekem egy fiúmei bankot, ahol állítólag 70.000 koronás váltót számítottatott le Pancera.

— Ezt nem mondottam. Lehetetlen. Ez a közjegyző ur jóhiszemű tévedése lehet. Itt okvetlenül tévedésről van szó. Női pletyka az egész.

Pancera István konstatálja, hogy a Hermes bankkal soha összeköttetésben nem állott. Tanut vallomására megesketik.

Matthiassi vádjai.

Matthiassi Alajos kir. törvényszéki bíró az egyesbíróságnál nem dolgozott. Több ízben tapasztalta 1906-ban, hogy sértett bíró ur későn jött be a hivatalba. Nyáron, amikor Abbaziában lakott, akkor rendszeren együtt mentek fel a hivatalba.

— Arról tud-e, hogy Pancera bíró ur délután is bent maradt.
— Igen. Friedrich jegyző ur többször panaszkodott, hogy a bíró urral délutánonként sokáig bent kell maradni.

— Hallott arról beszélni, hogy sértett rendszeren engedély nélkül szokott eltávozni.
— Erről hallottam. Egyszer volt Nizzában, de hogy volt-e engedélye vagy nem, azt nem tudom. Egyszer emlékszem, hogy mind a három bíró távol volt Fiumétől.

— Hallott-e panaszokról?
— Az ügyédek panaszkodtak, hogy nem tudnak tárgyalni Pancerával, mert nincs ott.

A törvényszék elnök nélkül.

— Ad-e az elnök ur gyakran szabadságot?
— A rendes szabadságidőn kívül csak akkor, ha valami nagyon fontos családi ügyünk van. Egyszer különben elnök nélkül maradt a törvényszék. Az elnök szabadságon volt Pólában, aztán visszajött. Az elnökséget átvette Lucichtól, aztán megint elutazott és az elnökséget nem adta át senkinek.

A bírói kollegialitás.

Hallott-e a Nákó féle kártyázásról?
— Hallottam.

Füzéressy bíró: Arról hallott-e, hogy inkorrektül játszott.

— Igen halfottam. A Terni féle ügyről is hallottam. A Nákó féle kártyázásnál is állítólag inkorrekttség történt.

Elnök: Kitől hallotta ezt? Miért nem jegyezte meg? Hiszen ez olyan fontos, hogy önnek kötelessége lett volna ezt megmondani a kollegájának. Én nem is tekinteném azt a bíró kollegának, aki ilyen súlyos vádat, amit rólam sottognának, nem hozná a tudomásomra.

— Én akkor szóltam az elnök urnak, ismétlem nem tudom, hogy kik beszéltek róla.

— Az ember nem szeret visszaemlékezni, Ugy-e?

— Dehogy!

Hallgassák ki Nákót!

Pancera István egy esetet említ fel, amikor a tanu nemcsak hogy a saját jegyzőjével helyettesítette magát, hanem még az ő jegyzőjét is levitte a saját helyiségébe. Kéri egyébként Nákó Sándor grófot kihallgatni. Nem az a fontos, hogy a kofák mit pletykálnak. Tessék magát Nákó grófot kihallgatni, én nem félek az ő vallomásától. Nákó gróf most Monte Carloban van. A Hotel de Parisban lakik. De mivel másként nem lehet, kérem őt magát kihallgatni.

Dr. Sellyey Barnabás feleslegesnek tartja Nákó gróf kihallgatását, mert Monte Carloban van konzuli képviselő s az ő útján nyilatkozással lehetne kivenni Nákó gróftól a vallomását.

Dr. Nagy Dezső ezt a leghatározottabban ellenzi. Tessék a bíróság elé idézni Nákó Sándor grófot, mert nyilatkozással ezt az ügyet nem lehet elintézni.

A bíróság ebben az ügyben egyelőre nem határoz.

Tanu vallomására esküt tesz.

Ki terjesztette a pletykát?

Burgstaller Aurél kir. törvényszéki bíró néha látta, hogy Pancera bíró későn jött be, tárgyalási napokon is. De ilyenkor délutánonként rendszeren hosszabb ideig bent maradt. Annyit tudott, hogy a jegyzője kihallgatta a feleket és figyelmeztette őket az eskü szentségére is.

Elnök: Hallott a Nákó-féle kártyapartiról?
Tanu: Hallottam. A városban beszéltek róla.

— Csodálatos. Az egész város beszél róla és egyetlen embert sem tudnak megnevezni.

— Többen is beszéltek róla.

— Több az semmi.

— A lapok is irtak róla.

— De kétem, amit a lapok irnak, az nem mindig szentírás.

Dr. Nagy Dezső: Amikor önök a Nákó-féle inkorrekt kártyajátékról hallottak, nem látták szükségesnek, hogy a bírói kar érdekében tegyenek valamit.

Tanu: A kollegák között beszélünk róla.

— Az elnöknek nem jelentették be?

— Hivatalosan nem.

Dusárdy bíró: Nem hallott arról, hogy Pancera a statisztikát meghamisította?

Burgstaller tanu: Kőporossy bíró mondotta egyszer, hogy a kimutatás nincs rendszerben. Pancera bíró ur több ítéletet irt be, mint amennyit készített.

Pancera István kijelenti, hogy a szabadságidő engedélyezésénél mindig a legbőkezűbb volt. Mindig a végzett munkát nézte és nem az időt. A hatásköré alá tartozó alkalmazottnak nagyon gyakran olyan szabadságot is adott, mely nem volt törvényes.

Dr. Nagy Dezső: Adott-e a bíró ur ilyen törvénytelen szabadságot önnek is?

Tanu: Igen, előfordult, hogy Triesztbe akartam menni s ilyenkor mindig szívesen elengedte nekem például a hétfői napot.

Burgstallert megesketik.

No most legalább magad is tapasztaltad,

hogyan valódi sződeni ásványpasztillája nem hagyja cserben az embert s hogy még a legkésőbbi helyzetben is csodát művel. Ma pompásan énekelte, pedig tegnap nem is volt hang a torkában s ezt csak a sződeninek köszönheted. Fáy valódi sződenije a gyógyszerárban, ásványvízkereskedésben és drogériában 1 korue 25 fillérért kapható. Ne hagyjon utánzatot magára erőszakolni.

Köporossy kihallgatása.

Köporossy Tivadar törvényszéki bíró; az egyes bíróság helyettes vezetője, elmondja, hogy volt idő amikor a preturán díjnokok irták a tárgyalási jegyzőkönyvet. Pancera bíró ur helyett többször fogatosította a jegyző a kihallgatást és ilyenkor a jegyzőkönyvet később írta alá.

— Van-e arról tudomása, hogy Pancera bíró ur később jött be?

— Igen, többször előfordult. Néha én helyettesítettem, de bizony igen gyakran a jegyző vette ki az esküt a felektől.

— Arról tud-e, hogy Pancera bíró ur többször eltávozott engedély nélkül?

— Azt tudom, hogy többször távol volt, de hogy erre kapott-e engedélyt vagy sem, azt nem tudom. Egyszer Budapesten volt két héttel s akkor táviratozott, hogy beteg. Az utóbbi időben sohasem volt távol s ha el is ment, még engem is értesített mindig.

— Hallott-e arról, hogy Pancera bíró ur nagy összegben kártyázott?

— Én nem tudom, mert hivatalon kívül nem érintkeztem vele.

— Állítólag a restanciában levő darabokat vizsgálat előtt eltüntették a preturán. Tud ön erről?

— Ezt nem tudom. Arról hallottam, hogy a felek mindig megsürgették az ítéleteket.

— Hát a kimutatás megváltoztatásáról tud-e?

— 1908 elején Pancera bíró ur megkérdezte tőlem, hogy hogy hány ítéletet készítettem. Amikor megmondtam, ő is mondotta, hogy hány ítéletet készített. Én ellenőrizni nem tudtam, hogy vajon tényleg csinált-e annyit. A jegyzője nekem azt mondotta, hogy annyit, amennyit ő állított, nem készített.

— Igaz, hogy két ügyvédet megkért Pancera a táblai vizsgálat előtt, hogy pereiket tegyék szünetelőbe?

— Hallottam róla.

— Ön a vizsgáló bíró előtt beismerte, hogy olyan jegyzőkönyveket is aláírt, amelyeket a jegyző vett fel?

— Igen.

— Azóta is tart a rendtelenség?

— Mióta a dr. Fésüs feljelentése megtörtént, azóta rend van.

Jelentéktelen vallomások.

Dr. Prodam Arthur a bíró jelentéktelen vallomást tesz.

Lucich Vasco kir. alügyész emlékszik, hogy Pancera azokon a napokon, amikor tárgyalásai voltak néha későn jött, vagy elmaradt egészen. Láta gyakran a Schenk-kávéházban, hogy Pancera kettesben kártyázik, de hogy házárdjátékot üzött volna, nem tudja.

Otoska Péter törvényszéki jegyző joggyakornok korában tizennégy napig helyettesítette Brattanich jegyzőt. Ez idő alatt Pancera mindig pontosan járt a hivatalába. Pancera sokszor a déli hivatalos órákban tul is hivatalában maradt.

Milcenich Guido törvényszéki irnok látta, hogy Pancera későn járt be a hivatalába, de azt már nem figyelte meg, hogy későn távozott-e el. Pancera őt többször megdorgálta, sőt előmenetelét is megakadályozta. A statisztika meghamisításáról nem tud semmit.

Tanut erre vonatkozólag Köporossy Tivadar bíróval szembesítették.

Akcin László díjnok a preturán. Tudomása szerint egyszer megtörtént, hogy Pancera nem volt jelen a tárgyaláson és akkor a jegyző végezte a kihallgatást s ő mint tolmács szerepelt. Egyébként jelentéktelen vallomást tesz.

Brattanich vallomása.

Brattanich Virgil rendőrkapitány néhány évvel ezelőtt jegyző volt a preturán. Vallomása szerint több ízben előfordult, hogy Pancera bíró későn járt be, vagy pedig egyáltalán nem jött be.

Elnök: Végzett ön egyedül bírói szemléket is?

Tanu: Igen.

— Hát akkor miért írta be a jegyzőkönyvbe, hogy jelen volt Pancera István táblabíró és Brattanich Virgil jegyző?

— Hát valakinek csak jelen kellett lennie. (Nagy derűtség.)

Elmonja ezután, hogy két éve van a rendőrségnél, de ezen idő alatt egyetlen egyszer sem érkezett feljelentés házárdjáték miatt Pancera ellen.

Pancera kéri konstatálni, hogy a tanu is tud arról, hogy őt Nákó gróf sokszor nap-nap után hivatalában kereste telefonon. Hol ebédre, hol meg kirándulásra hívta meg.

Matteusich Ede törvényszéki irodatiszt körülbelül 20 év óta van a preturán. Tudomása van arról, hogy Pancera délutánonként a hivatalába. Pancera távollétében Köporossy bíró írta alá a jegyzőkönyvet, többször megtörtént, hogy az iktatókönyvet Pancera helyett Köporossy bíró írta alá még akkor is, ha Pancera a hivatalában volt.

Kesszer János és Dorcich Péter törvényszéki szolgák jelentéktelen vallomást tettek.

Fiume specialitása

Derencin Xavér Ferenc rendőrigazgató évekket ezelőtt jegyző volt a törvényszéken. Nem tapasztalta, hogy Pancera későn járt volna be a hivatalba. Mint a rendőrség főnöke sohasem tapasztalta, hogy Pancera nyilvános helyen házárdjátékot játszott volna.

— Hallott valamit egy színésznőről, akit kiutasítottak Fiuméből?

— Igen, volt Susákon egy énekesnő, akivel ugyszólván az összes fiumei uraknak volt dolguk. (Nagy derűtség.) Ki is kellett őt utasítani, mert beteg volt. De érdekében nálam senki sem járt közbe.

— Hallott ön valamit a Nákó-féle kártyapártikról?

— Igen. Beszéltek róla városzerte. Fiuménak ugyanis specialitása a hazudozás és a rágalmazás.

Stiglich János törvényszéki jegyző vallomását — távolléte folytán — felolvassák.

Tarich Mihály hivatalosolga Amerikába távozott s így csak a vallomását olvashatták fel.

Elnök a tárgyalást fél 2 órakor holnap reggel 9 óráig felfüggesztette.

UJDONSÁGOK.

— Rakovszky István Fiumében. Rakovszky István v. b. t. t. ma reggel Anconából a „Dániel Ernő” gőzösön Fiuméba érkezett. A számvévszék elnöke ma este Budapestre utazik.

— Montenegrói herceg Fiumében. Mirko montenegrói herceg, aki az olasz udvarnál tett látogatást, onnan visszajövet ma reggel az Ungaro-Croata „Salona” gőzösevel Fiuméba érkezett. A herceget Minach Antal révkapitány fogadta. A herceg a révkapitány kíséretében megtekintette a Cunard itt időző „Saxonia” gőzöset, ahol német nyelven szívesen elbeszélgett Jekelfalussy Zoltán min. osztálytanácsos, kivándorlási főfelügyelővel. A herceg megtekintette a nagy hajó minden részét s elragadtatással nyilatkozott annak nagy arányu és szép berendezése felől.

Érdekes epizód játszódott le a Saxonián két montenegrói alattvaló és a herceg között. A két kivándorlót Mirko herceg megszólította s néhány percig beszélgetett velök. Azután pénztárcájába nyult és pénzt adott nekik.

Minach révkapitány ezután elkísérte Mirko herceget a kikötő egyes részeibe a herceg itt is élénk csodálkozását fejezte ki a montenegrói viszonyokhoz mérten nagyarányu forgalom felett. A montenegrói herceg ezután elment a „Pannonia” gőzösrre, amelyen délelőtt 11 órakor Cattaroba folyatta útját.

— Kóburg Fülöp Fiumében. Kóburg Fülöp herceg ma délben automobilon nővére, Klotild főhercegnő látogatására Abbaziából Fiuméba érkezett. A herceg tudvalevőleg a mult hét óta az abbaziai Stefánia-szállóban időzik.

— Városi élet. A városi képviselőtestület még valószínűleg e héten ülést tart, amelyen nagyfontosságú városi ügyek kerülnek tárgyalásra. A városi állandó bizottság szintén ülést fog tartani pénteken.

— Személyi hírek. Mártonffy Márton országgyűlési képviselő hosszabb tartózkodásra Fiumén át Abbaziába érkezett. — Windichgrätz Róbert herceg kíséretével együtt Abbaziában tartózkodik.

— Állatforgalmi korlátozás. A földművelésügyi miniszter legújabb rendelkezése szerint a sertésvész fennállása miatt tilos sertéseknek Magyarországra való behozatala a tengerparti Volosca kerületből.

— Házasság. König Dezső helybeli államasuti tisztviselő tegnap délután vezette oltárhoz Ujdombovároitt Bedő Simon ottani máv. állomásfőnök leányát, Pannikát.

— Elhunyt dohánygyári igazgató. Tegnapelőtt este hosszús betegeskedés után elhunyt Babics Ferenc dohánygyári aligazgató.

Az elhunyt igazgatót ma délután négy órakor temették el.

A Skodrátorpedóhajók kísérik. Az Ungaro-Croata „Skodra” gőzöse, a melyre március 14 én egy török erődből rátörttek, tegnap reggel ismét elindult Obottiba. A gőzöst azonban, újabb incidensek elkerülése végett két osztrák-magyar torpedóhajó fogja kísérni a Bojana folyón. A torpedóhajók az Adrián csatlakoznak a „Skodra”-hoz.

Zagabria János Mária, a „Skodra” parancsnoka részletes jelentést terjesztett be az esetről a révhivatalnak. A jelentés szerint március 14-én este hat órakor az Obotti folyón a luardai török kaszárnyából 15—20 lövést intéztek a gőzösrre. A hajón tizenhárom golyót találtak. A visszapattanó golyóktól Tolti Hamid és Pivli György kormányosok homlokukon könnyebben megsebesültek.

— A brüsszeli vonósnégyes hangversenye. A hangverseny egyesület meghívására pénteken, e hó 22-én a Deák-szálló nagyteremben a néhány ízben már Fiumében járt vonósnégyes ismét hangversenyt fog adni. A kvartett tagjai Schörg Ferenc, Daucher Haus, Miry Pál és Gaillard J. A hangverseny este félkilenc órakor kezdődik. Műsora a következő:

1. Tschaikowszky — Quartett in mi bem. min. op. 30.

2. Schubert F. — Quartett in re min. op. post.

— A Kiviteli Akadémia előkészítése. A helybeli felső kereskedelemi iskolában Schack Béla dr. a kereskedelmi iskolák főigazgatója elnöklésével tegnap délelőtt 11-1 óráig értekezletet tartottak és letárgyalták a Kiviteli Akadémia létesítésével összefüggő ügyeket. Az értekezleten résztvettek Kritza István kereskedelmi iskolai igazgató és az intézet tanári kara, a helybeli vállalatok részéről Leitner Károly a Nyilvános Raktár rt. vezérigazgatója, Kemény Ödön, az Adria főtitkára, Szücs Géza a Hitelbank, Székely József a Kereskedelmi Bank, Havas Izsó a papirgyár igazgatója és Riboli borkereskedő. A tanácskozás folyamán melyben valamennyi jelen volt felszólalt, elhatározták, hogy egyelőre próbaképen egy éves kiviteli táfolyamot létesítenek a kereskedelmigimnáziumi- és reáliskolák végzett tanulói részére és ha ez beválik, megnyitják a két éves főiskolai kurzust. Ilyen értelemben jelentést tesznek a vallás és közoktatásügyi miniszternek és az országos közoktatási tanácsnak. Szó volt arról is, hogy a növendékeket a nap bi-

zonyos óráiban gyakorlatilag is foglalkoztassák, de erre vonatkozólag megállapodás nem történt. Itt említjük meg *Wickenburg* István gróf v. b. t. t. kormányzó legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával a kormánytól felhatalmazást kapott arról nézve, hogy a Kiviteli Akadémia 1912—13. tanévi költségeit az 1913. évi államköltségvetés terhére már szeptember hónapban kiutalványozhassák. Így tehát az akadémiának a folyó évben való létesítése pénzügyileg már biztosítva van.

— **Újítás az angol hajózási jogban.** Nagy horderejű törvény lépett közelmúltban Angliában életbe. Ezzel a törvénnyel az angol törvényhozás jelentékenyen változtat az eddigi rendszeren, mert két hajó összekötésénél az új törvény szerint mind a kettő viseli a kárt, akár megegyezésre jutnak a vitás felek, akár pedig „Both to blame“-re határoznak. Eddig a két fél egyenlő arányban viselte a kárt, ezennel mindkét gőzös felelősségét arányos fokozatban állapítják meg.

— **Susáki footballozók veresége Olaszországban.** A susáki gimázium felsőbb osztályainak tanulóiból alakult „Viktória“ footballklub a múlt héten meghívást kapott a vicenzai „Vicenza“ footballklubtól, melyben az olaszok mérkőzésre hívták fel a susákiakat. A „Viktória“ játékosai szombaton elutaztak Vicenzába, ahol délután megtörtént a football-match. Már az első félidőben az olaszok négy goalt rugtak be a horvátok kapujába. A verseny 7:1 arányban az olaszok javára végződött. A mérkőzést több ezer főnyi közönség nézte végig. A horvátok egy susákon tartandó revanche-mérkőzésre hívták fel az olaszokat, akik husvét második napján fognak eleget tenni a horvátok kívánságának.

— **A Testőr horvátul.** Eszékről írják: Tegnap mutatta be az eszéki horvát Nemzeti Színház Molnár Ferencz *Testőr-ét*. A darabot igen jó hangulatban fogadta a publikum. A testőrt *Gavrilovics*, a színésznőt *Vuksan* asszony játszotta, mind a kettőnek nagy sikere volt.

— **Borkivitelünk emelkedése.** Örvendetes adatokat közöl az áruforgalmi statisztika a külföldi borforgalmunk mérlegének javulásáról. A múlt évben Magyarországból hordóban kivitt must és bor mennyisége 1,396,697 hektoliter. A behozatallal ellentétben csak 215,979 hektoliter volt. Az előző évi állapotokhoz viszonyítva külföldi borforgalmunk mérlege 431,043 hektoliterrel javult. Általában borkivitelünk 1904 óta, mikor az olasz boroknak szerződésileg engedelmzett kedvezményes vámja megszűnt, fokozatos emelkedést mutat.

— **A Hungária műtrágyagyár terjeszkedése.** A Hungária műtrágyagyár legközelebb hatalmas új gyárat épít a közeli martinschizzai tengeröbölben, a magyar királyi tengerészeti hatóság vesztégzárja mögött elterülő több mint huszezer négyszögletes nagyságú telkein, a melyeket már körülbelül tíz évvel ezelőtt összevásárolt. A műtrágya gyártásához szükséges tengerentuli foszfátanyagot az öbölbe bejövő hajókból közvetlenül a gyártelepre szállítják. A gyár igazgatói és mérnökei Fiumében tartózkodnak, hogy a telep tervezési programját a helyszínen megállapítsák és hogy a kivitel nehézségeinél előállható minden esetet megtárgyaljanak a tengerészeti hatósággal és a horvát országos kormány susáki kerületi hatóságával, minthogy Martinschizza már horvát területen fekszik.

— **Csillag Stefi balesete.** *Csillag* Stefit, a milánói Fossati színházban játszó fiumei születésű színművésznőt a minap baleset érte a színházban. A „Luxemburg grófja“ című operett harmadik felvonásában táncolt s eközben elcsuszott. Az esés folytán két lábina megfeszült s emiatt mintegy két hétig ágyban kell maradnia. *Csillag Stefi* anyja Fiuméből leánya betegágyához utazott. A művésznő balesete nagy részvétet keltett a milánói közönségben, mely mostanában ünnepli *Csillag Stefit* és minden fellépte alkalmával ovációkkal tünteti ki a „primadonna ungherese“-t.

— **Bristol szálló, kávéház és étterem.** Teljesen új épület, 80 modernül berendezett szobával. Villany, lift, fürdőszobák. A kávéházban és étteremben elsőrendű kiszolgálás.

— **Az öngyilkos szerb kereskedő.** Tegnap délután négy órakor temették el *Stanicsics* Sándor belgrádi kereskedőt, aki mint megirtuk a minap öngyilkosságot követett el s akinek hulláját a tengerből halászták ki. A temetésen az öngyilkos kereskedő egyik fivére vett részt.

— **Állandó szintársulat Olaszországban.** Ugy látszik, végre polgárjogot nyert Olaszországban is az állandó szintársulat. Milanoból jelentik, hogy ott legutóbb az egész játéksai-szonra megalakult egy szintársulat egy fiatal drámaíró, *Marco Praga* és *Tina di Lorenzo* színésznő vezetése alatt. Az új színházi vállalkozást azt tette szükségessé, hogy az örökösen vándorló színésztrüppokkal, amelyeknél egy-egy híresség körül ambíció nélküli jelentéktelenségek csoportosultak, nem lehetett eredményes művészi munkát végezni. A milánói állandó színház bemutatkozása nagy sikerrel járt. *Achile Torellin*ak egy régebbi drámájából kezdték az előadásokat s a nagy és előkelő közönség tapssal és elismeréssel fogadta az Olaszországban szokatlan próbálkozást. Érdekes, hogy állandó színház eszméjével Olaszországban első ízben egy német ember, *Richard Nathansen*, próbálkozott meg tizenöt év előtt, kevés sikerrel. Kérdés, vajjon nagyobb lesz-e a sikere az új milánói állandó színháznak?

== TÓZSDE ==

	Márc. 19 zárlat	Mai árf. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	854.—	855.50
Osztrák hitelrészvény	649.50	651.50
4 ^o /o-os koronajáradék	89.65	89.90
Osztr.-magy. államvasut	731.—	733.50
Jelzálogbank	486.50	487.—
Leszámitolóbank	546.—	558.—
Hazai Bank	302.—	304.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	670.—	642.—
Rimamurányi	718.50	722.—
Salgótarjáni	721.—	725.—
Közuti Vasut	783.50	789.—
Városi Villamos	426.50	426.—
Adria	524.—	—
Déli Vasut	103.50	—
Magyar Cukoripar	3150.—	—
Rizsgyár	4600.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.55	11.43
Buza májusra	11.55	11.45
Buza októberre	10.81	10.75
Rozs áprilisra	9.91	9.81
Rozs októberre	8.90	8.75
Tengeri májusra	8.72	8.71
Tengeri júliusra	8.68	8.66
Zab áprilisra	9.85	9.81
Zab októberre	8.36	8.30
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	650.—	651.75
Magyar hitelrészvény	852.—	856.25
Osztrák magyar államvasut	731.—	734.50
Alpesi	922.—	934.50
Déli Vasut	107.—	105.50
Skoda	722.—	728.—
Osztr. koronajár.	90.—	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi kötések átlagár.
Fiumei 4 ^o /o-os kölcsönköt.	92.50
Magyar-Horvát Gözhajótárs.	7300.—
Magyar Horvát Szabadhajózás	1005.—
Orient tengerhajózási társ.	1210.—
Osztrák Lloyd	550.—
Stabilim. Tecnico	9500.—
Navigazione Libera Triest	560.—
Austro-Americana	266.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	305.—
Litorale Bank és Takarékszövet.	240.—
Banca Fiumana	655.—
Fiumei Népbank	113.—
Magyar Olajgyár	225.—
Prodotti Chimici	8700.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
Által. Forgalmi r. t.	2400.—
„...“ alapítójegy	500.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	305.—
Spalatoj Portland Cement	365.—
I. Trieszti Rizsgyár	1018.—
Riunione Adriatica	4750.—
Assicurazioni Generali	1135.—

— **Leugrott az ablakból.** Tegnap délelőtt 11 órakor *Ivancevich* Mária varróleány leugrott szülei *Piasse Scurignen* levő lakásának ablakából. A szerencsétlen leánynak ballába előrött és belső sérüléseket szenvedett. Véglegesen elhagyta s emiatt megválni az életéről. Beszállították a kórházba.

— **Elgázolta a kocsi.** Tegnapelőtt este *Ivancich* Antal 30 éves földművest a via A. Manzonin elgázolta egy bérkocsi. *Ivancich* aki fejen súlyos sérüléseket szenvedett, bevitték a kórházba.

— **Százegy napig a tengeren.** Tegnap délután kikötőnkbe érkezett „*Orealla*“ nagy olasz vitorlás. A hajó százegy napos utat tett meg az argentiniai *Rosario de Sta Fé*-ből. A hajó parancsnoka bejelentette, hogy március másodikán Gibraltár mellett *Passuel Laurence* angol származásu matrózt kajitájában felakasztva találták. Az öngyilkos matróz holttestét a tengerbe süllyesztették.

— **A hét fertőző betegségei.** A múlt hét folyamán Fiume városban és kerületében egy bárányhimlős eset történt. A kórházba bevitték egy hastífuszos és két trachomás beteget.

— **A kőműves balesete.** Varta vasúti állomásról tegnap délután a kórházba hozták *Ainsich* István 67 éves kőművest, aki a *Coruscacz*-féle építkezési vállalat munkáitainál egy baleset következtében két bordáját törte.

Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

Távirat ◀ Telefon

Biharmegye bizalma.

NAGVVÁRAD, márc. 20. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága ma közgyűlést tartott, melyen *Tisza István* gróf is megjelent. A közgyűlés *Telegdi József*, a tenkei kerület országgyűlési képviselőjének indítványára egyhangu bizalmat szavazott a kormánynak.

A német császár Bécsben.

BERLIN, márc. 20. Vilmos német császár eredeti programjához hiven pénteken este érkezik Bécsbe és a császárlátogatással kapcsolatos ünnepek rendjében semmi változás sem áll be.

Udvardy Ferencet elfogták.

BUDAPEST, márc. 20. Szmirnából ma távirati értesítés jött a főkapitánysághoz, melyben tudatják, hogy *Udvardy Ferencet*, a volt képviselőt és bankigazgatót, akit csalásért évek óta köröznék, ott elfogták. A rendőrfőkapitányság megindítja a kiadatási eljárást.

Betörés.

BUDAPEST, márc. 20. *Rajcsányi* János Ferenc-körtüi szerszámkereskedésébe az éjjel betörték és számos finom művü, betörésre alkalmas acélszerszámot ellopottak.

Gyilkos feleség.

BUDAPEST, márc. 20. *Schuck* Arnold villanszerelő felesége férjét féltékenységi rohamban életveszélyesen megsebesítette. *Schuck*ot eszméletlen állapotban a Rókus kórházba szállították. A házastársak öt esztendő óta élnek együtt és három gyermekük van. Egyideig boldogan éltek, de utóbb az asszony örökös féltékenysége sok galibát okozott. Az asszonyt nem tartóztatták le, hogy gyermekei gondozatlanul ne maradjanak.

Nagy tüzvész.

NAGYTAPOLCSÁNY, márc. 20. Vágújfalun nyolc ház, kilenc gazdasági épület kigyulladt és a tűzben rengeteg takarmány számos tenyészállattal együtt elpusztult. A kár több száz ezer korona.

Szivák Imre öngyilkos lett.

BUDAPEST, márc. 20. Szivák Imre dr. ügyvéd, a budapesti ügyvédi kamara elnöke, munkapárti képviselő, a kiváló szónok és politikus a vasuti kocsiában Bécs és Gaesendorf között agyonlőtte magát és meghalt. Utitársainak fogalmuk sem volt róla, hogy ki volt az öngyilkos és csak akkor tudták meg kilétét, amikor a kupéből kiemelték és zsebeit átkutatták. Szivák Imre öngyilkosságának az a valószínű oka, hogy gyógyíthatatlan betegségében szenvedett melyben már kétszer meg is operálták. Most újabb műtétet kellett volna rajta végrehajtani és ettől való félelmében menekült halálba.

Merénylet egy kereskedő ellen.

TFMESVÁR, márc. 20. Klein Jakab fűszer kereskedő tegnap este családjával vacsorázott. Hirtelen lövés dördült el s a golyó az ablakon keresztül Klein fejébe hatolt. A súlyosan megsebesült kereskedőt kórházba vitték. A merénylet ismeretlenek.

A Tengerpart minden jogos panaszt közöl és minden közérdekű felszólalásnak helyt ad.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Műsor:

Csütörtök 21-étől vasárnap 24-éig

Egy óras terjedelmű érdekes műsor

Gaumont Journal 11. szám.

Érdekes aktualitások mozosorozatban.

Bayard kardja.

Remek történeti dráma, szép képekben.

Gyilkos szerelem.

Téves információ.

Rendkívül mulatságos.

Gyönyörű fehér selyem pincsi (öleb) eladó. Bővebbet Susak Ružić-villa 3. sz. ajtó 4.

Amerikai könyvelésben jártas, mérlegképes, a magyar, német és horvát nyelvet szóban és írásban bíró

könyvelő,

aki egyúttal ügyes levelező és gépiró is, előbbi **belépésre kerestetik.**

Szíves megkeresések, kor, vallás, fizetési igények és a legkorábbi belépési idő feltüntetésével, német nyelven: Peter Wernig, Waffenfabrik in Ferlach, Kärnten címre küldendők.

Előmunkás

aki a magyar, német és horvát nyelvet lehetőleg beszéli és ezek közül legalább egyet írásban tökéletesen bír, azonnal felvétetik a Polgári Serfözdénél. Érdeklődők bizonyítványaikkal személyesen jelentkezzenek.

SALVATOR

**GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK**

**UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!**

**MINDENŰTY
KAPHATÓ.**

Ékszer - arany - ezüst és china-ezüst-árak

dús választékban szigorú szolid kiszolgálás mellett kaphatók

Steiner Ferencz

ékszerész czégnél.

:-: Fiume, CORSO 35. :-:

Tökéletes német, olasz és magyar vagy horvát nyelvismerettel bíró

tisztviselő

kerestetik egy, Brünn közelében levő gyáriroda részére, írógép-levelezésre.

Ajánlatok „1002“ jelige alatt a lap kiadóhivatalába küldendők.

Hétfőn este 6 órakor, hosszabb betegeskedés után, a vallási ájtatosságok felvétele után elhunyt 54 éves korában

BABICH FERENC

m. kir. dohánygyári aligazgató.

A mélyen sújtott család fájó szívvel jelenti a súlyos csapást az összes rokonokkal jóbarátokkal és ismerősökkel s egyben közli, hogy a temetés ma szerdán, délután 4 órakor lesz a via Michelangelo Buonarroti (azelőtt via Salute) 6 sz. alatt levő gyászházból. Fiume, 1912. márc. 20.

A gyászbaborult család.

Részvéltáogatások mellőzése kérik. Minden külön értesítés helyett.

Valscurignei parcellázott telepen 2-3-4 szobás **családi házakat, villákat** és több lakásból álló **emeletes házakat** épít modern kivitelben a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett **eladásra és bérbeadásra.**

A telepen, a melynek kiterjedése circa 170.000 m², **telkek** is eladó. **A telep csatornázással, vízvezetékkel s villanyvilágítással van ellátva.**

A társaság ipartelepén gyártott **égett mész, zuzott kavics, homok és köliszt olcsón** kapható.

Értekezni lehet a társaság műszaki irodájában Via Clotilde 4. sz. a.

Hungaria Pensio Lussingrande

Elegáns, napos lakoszobák; férfi- és hölgy-szalón, kert, 2 terrasz. Villanyvilágítás.

Teljes penzió: lakás négyzseri étkezéssel napi 7.— korona.

Ragályos és tuberkulotikusok nem fogadtatnak be.

Pichelmayer Lajos tulajdonos.

Elsőrangú gyári vállalat

keres fiatalembert, ki a magyar és német nyelven Underwood-írógépen ügyesen dolgozik. Gyorsírók előnyben részesülnek. Ajánlatot G. D. 100 jelige alatt a lap kiadóhivatalába.

KORONA VENDÉGLŐ

A „De la Ville” szálloda épületében. Leghízelebbi étterem a pályaudvarnál

Moderń kényelemmel berendezett étterem. - Kitűnő ételek és italok. Figyelmese kiszolgálás. - Olcsó árak.

Tulajdonos:

RADOLOVICH EDE G.

Hartweg Testvérek

Fiume, Via Acquadotto 11. sz.

Első fiumei és tengerparti gőzruhafestő és vegytisztító intézet. Kifogástalanul fest és tisztít.

Kávéház megnyitás!!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a volt Balaton vendéglő helyiségében levő Riviera kávéházat átvettem.

Ejjel nyitva. — Kitűnő kávéházi italok — Szombat és vasárnap zene. — Billiárd.

Tisztelettel Farkas Arnold kávé

A „Commercio” kávéház

Piazza del Commercio 4

fényesen berendezve.

Kitűnő kávéházi italok.

Ejjel 2 óráig nyitva.

Számos látogatást kér Marcetta Spirid. kávé

ROSENBERGER B.

és Testvére butorraktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.

December 16-án újra megnyitá a via Belvedere 290 sz. Grossich házban (ex Majetich) levő

nagy drogéria

Az üzlet gazdagon fel van szerelve az összes szakba vágó cikkekkel u. m. ásványvizek, sebészeti tárgyak, közönséges és zománc festékek, ecsetek, likőresz-szencek, olajak, tűzijátékok, hajkefék, fogkefék, ruhakefék, toalett-cikkek, illatszerek, spiritusz, benzin, petroleum stb.

Magyar kiszolgálás

A közönség nagybecsű pártfogását kéri a tulajdonos.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadó vállalat.

Imperial szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnnyire. Fiume legújabb szállodája. - 50 modernül berendezett szobával. - Szobák 2.40 K-tól feljebb Villany. - Lift. - Fürdők.

Tulajdonos **LINENBERGER S.**

Minden a kihordás, vagy szétküldés körül felmerülő panaszokat telefon vagy levelezőlap útján a kiadóba sziveskedjenek bejelenteni.

LINOLEUM

Haas Leopold

Via della Torre 1. Fiume Telef. 12-67. sz.

Ajánl:

Linoleum futószőnyeget

Asztalterítők bordürrel

67 cm. széles méterje K 1.55
90 " " " " 1.95
200 " " " " 4.40

115 cm. hossz. 85 cm. szél. K 2.60
130 " " 100 " " " 3.60
145 " " 115 " " " 4.40

„Linoleum” fürdő- és hálószobák, ebédlők stb. befedésére à Kor. 2.50 per négyszög méter.

„Linoleum Inlaid” teljesen átmenő mintával, melyről a minta le nem kopik à K. 4.50 per négyszög méter.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Kovács József

női szabó

ABBAZIA. Postaépület,

Mérték után a legolcsóbb árak mellett készít angol és francia női ruhákat.

Londoni Nagy Áruház

Kohn Kálmán és fia

szücs-mester

Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. szám

Nagy raktár szörmeárukban, uri- és gyermek kalapokban.

Guczul András

ABBAZIA Antoniushof

Elsőrangú uri és női szabó.

Kitüntette a párizsi nemzetközi kiállításon. A tavaszi és nyári ujdonságok már kaphatók.

Ruhavasálás elfogadtatik.

ABBAZIA

Ne vegyen ékszert

mig meg nem győződik arról, hogy a legdivatosabb ékszert, legolcsóbban nálam szerezhethi be

Vincze János, ékszerész

ABBAZIA, Antoniushof.

Cigányzene

van minden este a

„Mercur” kávéházban

az indóházzal szemben.

Egész éjjel nyitva. - Amerikai billiárd. - Figyelmese kiszolgálás.

Tulajdonos: ZAGORC FERENC

Tulajdonos: ZAGORC FERENC

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Nemi bajoknál, férfigyengeségnél

csakis az ILLES-féle Santal-capsulák, ez előtt LARICIN CAPSULÁK, mint legbiztosabb óvszert mindenki használja. 3 korona beküldéssel ingyen postaköltséggel szállítja

ILLES ANTAL gyógyszer-tára Szabadka.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget arról értesíteni, hogy tavaszi és nyári ujdonságaim megérkeztek.

Mértékutáni megrendelések a legdivatosabb szabás szerint készülnek. Szövetmintákat kívánatra a megrendelő lakásán is bemutatok.

Szives pártfogást kér

Kalmár János férfisabó

Fiume, Via Ciotta 2 szám.

Nyomatott a „Mercur” nyomdában Fiume.